

INFORMAČNÍ MATERIÁL MŽP

Vyhnete se pokutám, nečekejte a nechte si udělat „technickou“ svého kotle na pevná paliva. Servisního technika najdete snadno i na internetu

Majitelé většiny kotlů na tuhá paliva napojených na teplovodní soustavu ústředního vytápění domu mají podle platného zákona o ochraně ovzduší od roku 2012 novou povinnost, kterou musí splnit do konce letošního roku. Do konce roku musí každý spalovací zdroj na tuhá paliva o příkonu 10–300 kW napojený na radiátory projít kontrolou technického stavu a provozu (revizí). Od 1. ledna 2017 si totiž může úřad vašeho města nebo obce s rozšířenou působností vyžádat potvrzení o revizi. V případě nedodržení povinnosti čeká domácnosti postih až do výše 20 tisíc korun. Nejpozději za dva roky je nutné revizi kotle pravidelně zopakovat.

Do konce letošního roku tak má projít prohlídkou odhadem přes půl milionu topenišť. Kontroly se dle zákona o ochraně ovzduší vztahují na otopná zařízení s příkonem od 10 do 300 kW a teplovodním okruhem, tedy na většinu kotlů na uhlí, dřevo nebo jiná pevná paliva v rodinných domech určených k trvalému bydlení i k rekreaci. Revize platí i pro krbové vložky, pokud jsou napojené na radiátory a s tepelným příkonem od 10 kW výše. Zmíněný zákon o ochraně ovzduší (č. 201/2012) říká, že první revize vašeho kotle má proběhnout do 31. 12. 2016 a pak každé dva roky. Cílem povinných revizí domácích topenišť je plošné zajištění dobrého stavu, hospodárného provozu a bezpečnosti kotlů v každé domácnosti. Jedině kotel v dobrém technickém stavu, správně provozovaný a spalující výrobcem určené palivo vypouští do ovzduší méně emisí a neměl by tak mj. obtěžovat své okolí nadměrným kouřem. Naopak kotle, které nejsou provozovány v souladu s podmínkami výrobce, a tak i zákona o ochraně ovzduší, vypouštějí do ovzduší i tisícinásobně vyšší množství prachu a rakovinotvorného benzo(a)pyrenu.

„Jde o obdobu pravidelných technických kontrol u aut. Rozdíl je v tom, že s kotlem nejedete na STK, ale technik přijde za vámi domů. Dobrá technická kondice kotlů je pro nás základem vedoucím k minimalizaci dopadů vytápění na životní prostředí a k jejich efektivnímu i bezpečnému provozu. Kotel má být dle zákona o ochraně ovzduší instalován, provozován a udržován v souladu s pokyny výrobce a tímto zákonem a spalovat palivo určené výrobcem kotle. To se mnohdy neděje a důsledkem jsou zakouřené obce v zimním období. Řada zodpovědných lidí si tyto kontroly již běžně provádí, zákon tak zakotvil takzvanou dobrou praxi. Pravidelnými revizemi chceme zajistit dobrý technický stav zdrojů vytápění a přispět tím ke snížení vlivu lokálních topenišť na ovzduší po celé ČR,“ vysvětluje ředitel odboru ochrany ovzduší MŽP Kurt Dědič.

4 kroky MŽP pro lepší ovzduší

Povinné revize ze zákona o ochraně ovzduší, celorepublikové kotlíkové dotace financované z OPŽP 2014–2020, zákaz provozu těch nejstarších kotlů v roce 2022 a kontroly spalovaného materiálu přímo v domácnostech zaměřené na dnes nepostihnutelné notorické znečišťovatele ovzduší – to jsou 4 kroky Ministerstva životního prostředí k lepšímu ovzduší v České republice.

Lokální vytápění domácností na pevná paliva se s ohledem na stáří spalovacích zdrojů v ČR významně podílí na nadlimitních koncentracích znečišťujících látek v ovzduší, a to zejména v lidských sídlech. Na znečištění ovzduší benzo(a)pyrenem se tyto zdroje podílejí místně až 90 %.

TIP MŽP: Pokud jste letos instalovali nebo ještě budete instalovat zcela nový kotel, mějte na paměti, že protokol o revizi musí mít všechny, tedy i nové kotle. Protože ne každý montážní technik má oprávnění ke kontrolám technického stavu, máte možnost si situaci zjednodušit tím, že si vyberete takového dodavatele, který v rámci instalace nového kotle zajistí i "revizi zdarma".

Jak sehnat revizního technika

Nejsnazší cestou je obrátit se přímo na výrobce daného kotle na tuhá paliva. Ten by vám měl poskytnout kontakt na příslušného proškoleného technika, tzv. odborně způsobilou osobu. Ke hledání kontaktu můžete využít i internetový seznam techniků, který vede Asociace podniků topenářské techniky, [najdete zde](#). Seznam vznikl po dohodě mezi MŽP a Hospodářskou komorou ČR, která jej zaštiťuje skrze Asociaci podniků topenářské techniky. Další seznam revizních techniků je k dispozici [také zde](#).

Na seznamu je aktuálně téměř 1300 odborníků, pokrývajících 36 výrobců kotlů. Někteří z nich mají více osvědčení od více výrobců, takže certifikovaných oprávnění je aktuálně 1800 po celé republice. Seznam se průběžně aktualizuje podle toho, jak jednotliví výrobci proškolují servisní techniky a udělují jim osvědčení. V seznamu můžete vyhledávat podle značky výrobce, typu kotle nebo podle kraje či města, kde odborně způsobilá osoba sídlí. V seznamu jsou vedeni pouze proškolení technici. U kontaktu na technika najdete vždy i kopii vydaného osvědčení.

TIP MŽP: Ne všichni výrobci mají své zástupce na uvedeném seznamu. Pokud na seznamu svého výrobce nenajdete, obraťte se na výrobce, prodejce nebo dodavatele svého kotle a domluvte se přímo s ním. Pokud vám sdělí, že žádné odborně způsobilé osoby nevyškolil a ani se k tomu nechystá, můžete využít odborníky jiných výrobců, avšak proškolené na váš typ kotle. Tuto informaci najdete v osvědčení odborně způsobilé osoby vydaném výrobcem.

Jak bude kontrola probíhat

Při kontrole zkoumá revizní technik kompletně celý kotel, jeho celistvost a těsnost, řídicí jednotku, regulátor a havarijní termostat, ale třeba i to, co a jak se v kotli spaluje. Během provádění kontroly revizní technici poskytnou další poradenskou a konzultační činnost, tedy doporučí postupy k zajištění dalšího bezproblémového a hospodárného provozu (např. eliminování nadměrného kouře a šetření nákladů na palivo), případně další opatření ke snížení jeho vlivu na ovzduší (modernizaci nebo doplnění otopné soustavy o regulační prvky, akumulární nádobu, zlepšení obsluhy apod.). Základní prohlídka zabere zhruba hodinu, její cena je individuální a není zákonem stanovená. Pohybuje se mezi 600-1500 Kč, záleží především na dojezdové vzdálenosti technika. Na základě proběhlé revize vám technik vystaví doklad o kontrole, kterým se prokážete při případné výzvě z úřadu. Jak vypadá doklad o kontrole technického stavu kotle [najdete zde](#).

TIP MŽP: Objednejte si revizi co nejdříve, někteří technici si vedou pro zvýšený zájem i poradníky. Domluvte se, jestli v dohledném termínu neprovádí technik revizi i u dalších rodinných domů ve vaší obci, v takovém případě se vám může zlevnit cena za dojezd.

Bližší informace o provádění kontrol najdete ve sdělení „k provozování a ke kontrole spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším, [zveřejněném na internetových stránkách MŽP](#).

Tato metodika MŽP připravená právě s APTT stanovuje, jak má vypadat doklad o kontrole, jak má proběhnout revize a jaké podmínky musí plnit odborně způsobilé osoby proškolené přímo výrobcem.

TIP MŽP: S konkrétními dotazy na technické detaily revize se můžete obrátit také přímo na Asociaci podniků topenářské techniky na www.aptt.cz. Další informace [najdete také zde](#).

Září 2022: zákaz provozu kotlů 1. a 2. emisní třídy

Prodej kotlů, které nejvíce škodí životnímu prostředí, tedy nejnižších emisních tříd, skončil už před dvěma lety. Od září 2022 je dle zákona o ochraně ovzduší z roku 2012 nebude možné ani provozovat. Tomu, kdo zákaz poruší, hrozí pokuta až do výše 50 tisíc korun.

Od roku 2022 budou moci být v provozu pouze kotle na tuhá paliva, které splňují minimálně 3. emisní třídu, zpravidla se jedná o kotle s datem výroby před rokem 2000. Emisní třídu kotle je možné dohledat na výrobním štítku daného kotle nebo v jeho dokumentaci. Pokud není údaj uveden na štítku nebo se jedná o kotel, který žádný výrobní štítek nemá, je více než pravděpodobné, že kotel povolené emise splňovat nebude. K výměně zastaralých kotlů doporučuje Ministerstvo životního prostředí využít probíhajících celorepublikových kotlíkových dotací.

Co a kdy bude zakázáno

1. 1. 2014: Zákaz umístování na trh (je však možný doprodej zásob) pro kotle 1. a 2. emisní třídy.

1. 1. 2018: Zákaz umístování na trh (je však možný doprodej zásob) kotle 3. emisní třídy, (povolena bude jen 4. a vyšší).

1. 9. 2022: Zákaz provozu kotlů 1. a 2. emisní třídy (budou v provozu pouze kotle na tuhá paliva, které splňují minimálně 3. emisní třídu, tedy zpravidla s rokem výroby po roce 2000).

Pozn. Od 1. 1. 2020 budou muset všechny kotle uváděné na trh splňovat ekodesign.

TIP MŽP: Neváhejte se žádostí o kotlíkovou dotaci. První vlna kotlíkových dotací postupně končí ve všech krajích, o dotaci na nový kotel až 127 500 Kč byl obrovský zájem. Druhou vlnu kotlíkových dotací spustí MŽP na začátku příštího roku. Podmínky dotace budou záviset na vyhodnocení první výzvy. Kotlíkové dotace administrují pro MŽP kraje. Obraťte se proto na svůj krajský úřad a informujte se o aktuálním stavu. Kontakty na jednotlivé kraje [najdete zde](#).

Platné znění zákona o ochraně ovzduší

K povinnosti revizí

Zákon o ochraně ovzduší 201/2012 Sb. v § 17 a bodu h) stanovuje povinnosti provozovatele stacionárního zdroje „provádět jednou za dva kalendářní roky prostřednictvím osoby, která byla proškolená výrobcem spalovacího stacionárního zdroje a má od něj udělené oprávnění k jeho instalaci, provozu a údržbě (dále jen 'odborně způsobilá osoba'), kontrolu technického stavu a provozu spalovacího stacionárního zdroje na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW včetně, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění, a předkládat na vyžádání obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností doklad o provedení této kontroly vystavený odborně způsobilou osobou potvrzující, že stacionární zdroj je instalován, provozován a udržován v souladu s pokyny výrobce a tímto zákonem.“

K přestupkům a pokutám

Paragraf 23 zákona o ochraně ovzduší pak stanovuje přestupky. U nich platí, že při provozování kotle nesplňujícího emisní požadavky po 1. 9. 2022 hrozí jeho provozovateli pokuta až 50 tisíc korun. Pokud se provozovatel kotle neprokáže po 31. 12. 2016 dokladem o kontrole technického stavu a provozu, hrozí mu pokuta až 20 tisíc korun. Za spalování zakázaných paliv (odpadky, kaly atp.) pak hrozí pokuta až 50 tisíc korun.